

Област Силистра

- ▶ Население (2023)
- ▶ Територия (кв.км)
- ▶ Брой на населените места
- ▶ Дял на населението в градовете (%)

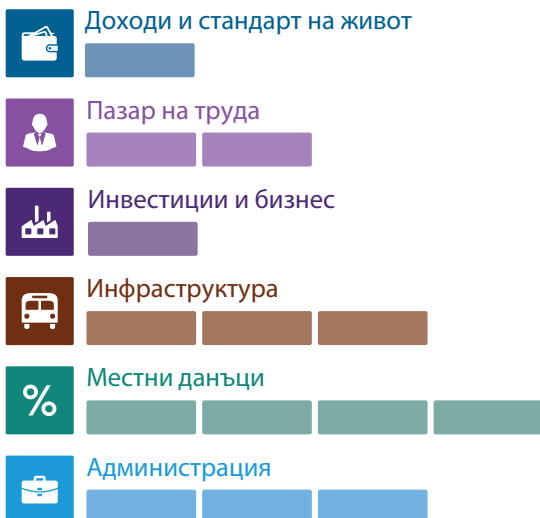
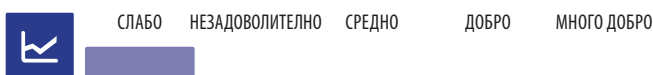
94 739
2846
118
44,5

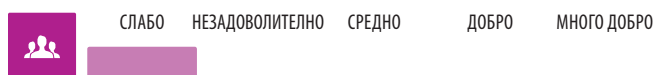
Залатите и пенсиите продължават да се увеличават, но все още са сравнително ниски. Нивото на бедност в областта се свива, но остава високо. Развитието на местния пазар на труда е незадоволително. Вътрешните инвестиции нарастват значително, но външните изостават. Вследствие на ниската степен на урбанизация относително малък дял от населението живее в селища с обществена канализация. Усредненото ниво на местните данъци в област Силистра е сравнително ниско. Делът на собствените от общинските приходи е изключително нисък.

Силистра е сред областите с най-влошена демографска картина. Резултатите на учениците са сравнително слаби. Съответствието между професионалното образование и профила на местната икономика е високо. Здравеопазването страда от липса на лекари. Натовареността на местните съдии е значително по-ниска от средната за страната. Броят на престъпленията се повишава, но остава сравнително нисък, а разкриваемостта е висока. Силистра е и сред областите с най-слабо представяне по показателите за околна среда. Туризмът в областта не е добре развит.

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ ■

Доходи и стандарт на живот ■■

Силистра отново е областта с най-ниска оценка в тази категория. Брутният вътрешен продукт на човек от населението забавя ръста си въпреки ниската база, достигайки 12,1 хил. лв. (при 26,0 хил. лв. в страната) през 2022 година. Заплатите и пенсиите също продължават да се увеличават, но все още са сравнително ниски. Средната годишна брутна заплата на наетите по трудово и служебно правоотношение е 14,8 хил. лв. (при 21,2 хил. лв. в страната). Средната месечна пенсия е 654 лв. (при 784 лв. в страната) през 2023 година.

Коефициентът на Джини, измерващ подоходното неравенство, нараства, но остава сравнително нисък. Нивото на бедност в областта остава високо, но се свива значително, което вероятно е обвързано и с бързия ръст на пенсиите през последните няколко години. Делът на населението, живеещо под националната линия на бедност, достига 25,6% (при 20,6% в страната).

Пазар на труда ■■

Развитието на местния пазар на труда остава незадоволително и през 2023 г., подреждайки Силистра на предпоследното място (само преди област Монтана). Делът на населението в трудоспособна възраст намалява до 55,3% (при 58,5% в страната).

Заетостта и безработицата нарастват едновременно. Коефициентът на заетост достига 63,6% (при 76,2% в страната), а този на безработицата – 10,7% (при 5,3% в страната).

Предизвикателство пред пазара на труда продължава да е образователната структура на работната сила. През 2023 г. делът на населението на възраст 25–64 години с основно и по-ниско образование е 27% (при 15% в страната), а на хората с висше образование намалява до 20% (при 31% в страната).

Инвестиции и бизнес ■■

Силистра е сред областите със слаба инвестиционна и бизнес активност. Броят на нефинансовите предприятия през 2022 г. е 54 на хиляда души от населението (при 70 на хиляда души в страната). Вътрешните инвестиции нарастват значително, но външните изостават. Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи достигат 2,8 хил. лв. на човек. Преките чуждестранни инвестиции се свиват до 266 евро на човек (при 4544 евро на човек в страната), което е най-ниската стойност в страната.

Произведената продукция нараства до 81,4 хил. лв. на нает, но остава сравнително ниска. Малък е и делът на приходите от износ в нетните приходи от продажби – 16% (при 29% в страната).

Разходите за научноизследователска и развойна дейност спрямо населението нарастват значително, но са под средните в страната.

Усвояването на европейски средства в област Силистра също изостава. Към 30 юни 2024 г. изплатените суми на бе-

нефициенти по оперативните програми са 2904 лв. на човек от населението (при 3175 лв. на човек в страната). В рамките на областта най-много средства усвоява община Тутракан.

Инфраструктура ■■■■

Гъстотата на пътната мрежа в област Силистра е почти идентична със средната за страната – 18 км пътища на 100 кв. км от територията на областта. Доста под средния обаче е делът на първокласните пътища – 11% в областта при 19% средно в страната през 2023 година. Въпреки това качеството на пътната настилка е сравнително високо – 43% от пътищата са в добро състояние (при 40% в страната).

За повечето области в Северна България е характерна по-ниска гъстота на железопътната мрежа. В Силистра тя е 2,5 км на 100 кв. км от територията (при 3,6 км на 100 кв. км в страната).

Достъп до интернет в областта имат 83% от домакинствата (при 89% в страната).

Вследствие на ниската степен на урбанизация относително малък дял от населението живее в селища с обществена канализация – 52% (при 75% в страната). Независимо от това цялата канализация на областта е свързана с пречиствателна станция (при 67% в страната) през 2022 година.

Местни данъци ■■■■

Типично за икономически по-слабо развитите области усредненото ниво на местните данъци в област Силистра е сравнително ниско. През 2024 г. всички разглеждани местни данъци са по-ниски от средните за страната. Най-големи са разликите при размерите на ставките върху търговията на дребно и върху превозните средства.

В рамките на областта най-ниски са средните данъци в община Ситово, а най-високи – в община Тутракан.

Администрация ■■■■

През 2024 г. самооценките на администрациите за развитието на електронното правителство в областта намаляват леко, но остават над средните за страната. Самооценките за предоставяне на административни услуги на „едно гише“ се свиват по-значително и са под средната за страната.

Средният рейтинг за прозрачност в работата на органите на местното самоуправление се повишава, но изостава спрямо този за страната – 65,9% в областта при 69,3% в страната.

През 2023 г. делът на собствените от общите приходи в общините в областта е 15% (при 27% в страната), което е една от най-ниските стойности в страната (само преди дела им в област Монтана). Покритието на общинските разходи с местни приходи пък се свива значително до 57% (при 74% в страната).

СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ ■

Демография ■■■

Демографската картина в област Силистра остава силно влошена и през 2023 година. Коефициентът на естествен прираст на населението е $-10,1\%$ (при $-6,8\%$ в страната). Коефициентът на механичен прираст е положителен, но сравнително нисък ($0,9\%$).

Тези процеси влияят и на възрастовата структура в областта. Делът на децата до 4-годишна възраст е $4,0\%$ (при $4,5\%$ в страната), а на хората над 65 години – $27,7\%$ (при $23,8\%$ в страната). Гъстотата на населението е почти двойно по-ниска от средната за страната – 680 души на кв. км в урбанизираните територии (при 1221 души на кв. км в страната).

Образование ■■■■

Делът на децата в детските градини в областта продължава да нараства и през 2023 г. вече е над средния за страната. Коефициентът на записване на населението в V–VII клас обаче леко намалява и остава под средния – 88% в областта при 90% в страната. Съответствието между професионалното образование и профила на местната икономика е сравнително високо заради относително големия дял на селското стопанство в икономиката, което е свързано и с по-високия дял на приема в селскостопански специалности в професионалното образование. Същевременно ИКТ секторът не е застъпен нито в сферата на заетостта, нито на образованието.

Резултатите на учениците в област Силистра са сравнително слаби и през 2024 година. Средният успех на националното външно оценяване по математика е 34,2 т. (при 42,9 т. в страната). Успехът на матурата по български език и литература пък е „Добър“ 3,99 (при „Добър“ 4,30 в страната), а делът на слабите оценки – $12,8\%$ (при $8,7\%$ в страната).

В Силистра има само един филиал на висше учебно заведение – на Русенския университет, което предопределя и ниския брой на обучаващите се студенти в областта – 3 на хиляда души от населението при 30 на хиляда души в страната.

Здравеопазване ■■■

Средната продължителност на живота в областта се повишава, но остава сравнително ниска.

Здравеопазването в област Силистра страда от липса на лекари (както общопрактикуващи, така и специалисти), а леглата в болниците и през 2023 година остават под средния брой на леглата в страната. Един местен общопрактикуващ лекар се грижи средно за 2069 души от населението (при 1701 души на лекар в страната). Броят на леглата в местните многопрофилни болници се повишава през последните няколко години, но в сравнение с другите области остава сравнително нисък – 5,0 на хиляда души от населението (при 6,1 на хиляда души в страната). Същевременно използваемостта на болничните легла е по-висока от средната за страната.

Гъстотата на аптечната мрежа в областта е сравнително ограничена.

Ред и сигурност ■■■■

Натовареността на местните съдии през 2023 г. е значително по-ниска от средната за страната, но това не се отразява в голяма степен на бързината на правораздаването в областта. Средната натовареност на съдиите в Окръжния съд е 10,6 дела месечно (при 14,4 в страната), а в Административния съд – 10,7 дела (при 14,8 в страната). В 3-месечен срок приключват 93% от наказателните дела (при 91% в страната). При делата в Административния съд този дял е 67% (при 72% в страната), а при гражданските дела в Окръжния – 77% (при 65% в страната).

Броят на престъпленията се повишава, но остава сравнително нисък, а разкриваемостта им е висока. През 2023 г. регистрираните престъпления срещу личността и собствеността в областта са 9,1 на хиляда души от населението (при 11,3 на хиляда души в страната). Разкритите престъпления са 64% (при 53% в страната). Броят на полицаите спрямо населението е равен на средния за страната – 4,2 на хиляда души.

Околна среда ■■

Силистра е и сред областите с най-слабо представяне по показателите за околна среда (само преди област Стара Загора, която е на последното място). Една от основните причини за това е изключително ниският дял на предадените за третиране и рециклиране отпадъци – едва 13% (при 76% в страната) през 2022 година. Обемът на образуваните отпадъци пък е подобен на средния за страната – 457 кг на човек годишно (при 488 кг на човек в страната).

Делът на горската територия в областта през 2023 г. е нисък – 15% (при 33% в страната), а делът на нарушената е съизмерим със средния – $0,4\%$. Относителният обем на инсталираните ВЕИ мощности се повишава двойно, но остава сравнително нисък. Силистра е сред областите с висок индекс на нуждата от охлаждане.

Култура и туризъм ■■

Посещенията на кината в областта нарастват, но остават ниски – 121 на хиляда души (при 684 на хиляда души в страната). Посещенията на местните музеи са 394 на хиляда души (при 770 на хиляда души в страната). Посещенията на театрите и библиотеките също са сравнително малко.

Туризмът в областта не е добре развит. Броят на леглата в местата за настаняване е 8 на хиляда души (при 56 на хиляда души средно), а реализираните нощувки – 449 на хиляда души (при 4167 на хиляда души в страната) през 2023 година. Малко са и реализираните нощувки през онлайн платформи на споделената икономика.

Ключови показатели за област Силистра

Индикатори на икономическото развитие	2021	2022	2023	Средно за страната
БВП на човек от населението (лв., текущи цени)	9975	12 087	n.a.	25 956
Средна годишна брутна заплата на нает (лв.)	13 272	14 813	n.a.	21 242
Относителен дял на бедните спрямо линията на бедност за страната (%)	23,4	34,4	25,6	20,6
Дял на населението в трудоспособна възраст (%)	57,6	55,6	55,3	58,5
Коефициент на заетост на населението на 15–64 години (%)	60,5	61,2	63,6	76,2
Коефициент на безработица на населението на 15 и повече години (%)	9,4	10,4	10,7	5,3
Дял на населението с основно и по-ниско образование, 25–64 години (%)	28,2	26,5	27,1	14,8
Дял на населението с висше образование, 25–64 години (%)	22,6	21,6	20,4	30,5
Произведена продукция (лв./нает)	65 661	81 369	n.a.	122 377
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи (лв./човек)	2078	2828	n.a.	4257
Преки чуждестранни инвестиции в предприятията от нефинансовия сектор с натрупване (евро/човек)	400	266	n.a.	4544
Дял на населението в селища с обществена канализация (%)	51,0	51,6	n.a.	75,0
Дял на пътната настилка в добро състояние (%)	59,6	44,0	43,3	40,4
Покритие на общинските разходи с местни приходи (%)	63,2	74,2	57,5	74,1
Рейтинг за активна прозрачност на ПДИ за органите на местното самоуправление (%)*	58,6	58,8	65,9	69,3

Индикатори на социалното развитие	2021	2022	2023	Средно за страната
Коефициент на естествен прираст на населението (‰)	n.a.	-14,0	-10,1	-6,8
Коефициент на механичен прираст на населението (‰)	n.a.	1,3	0,9	6,4
Среден успех от матурите по БЕЛ**	3,65	3,69	3,99	4,30
Среден успех на изпита по математика след VII клас (в точки)**	26,9	26,8	34,2	42,9
Нетен коефициент на записване на населението в V–VII клас (%)	77,8	88,8	88,2	89,9
Средна продължителност на живота (години)***	71,0	70,2	71,2	73,5
Дял на здравноосигурените лица (%)	88,3	95,4	96,1	95,0
Население на един общопрактикуващ лекар (брой)	2097	1964	2069	1701
Регистрирани престъпления срещу личността и собствеността на хиляда души (брой)	7,4	8,5	9,1	11,3
Дял на наказателните дела, приключили в 3-месечен срок (%)	89	96	93	91
Използвана питейна вода от домакинствата от Вик (литър/човек/ден)	87	93	n.a.	103
Образувани битови отпадъци на глава от населението (кг/човек/година)	413	457	n.a.	488
Дял от битовите отпадъци, предадени за третиране и рециклиране (%)	19	13	n.a.	76
Посещения в кината на хиляда души от населението	80	110	121	684
Реализирани нощувки в местата за настаняване на хиляда души (брой)	297	495	449	4167

* Данните за 2023 г. са включени в изследването от 2024 година. Същото важи и за предходните години.

** Данните се отнасят за учебната 2023/2024 година, а матурите са проведени през 2024 година. Същото важи и за предходните години.

*** Данните са за тригодишни периоди и се обновяват всяка година.